

Handläggare
Charlotta Rahm
Telefon: 08-508 29 274**Till**
Kommunstyrelsens
ekonomiutskott den 23 augusti
2017

Finansiell månadsrapport för juli 2017

Stadsledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsens ekonomiutskott beslutar följande.

Finansiell månadsrapport för juli 2017 godkänns.

Staffan Moberg
Ekonomidirektör

Sofie Nilvall
Finanschef

Sammanfattning

Den finansiella månadsrapporten beskriver kommunkoncernen Stockholms stads finansiella ställning. Rapporten följer upp ramar och finansiella risklimiter fastslagna i finanspolicyn.

Kommunkoncernens externa upplåning för juli uppgår till totalt nominellt belopp 37 544 mnkr, vilket är en ökning om 572 mnkr sedan juni.

Utlåning från Stockholms stad till bolagen uppgår till netto 52 075 mnkr, vilket är en ökning om 638 mnkr sedan juni.

Riskkontroll konstaterar att det inte föreligger några avvikelser från fastställda totala finansiella ramar och risklimiter per den 31 juli 2017. Se nedan tabell.

Sammanställning över finansiella nyckeltal samt ramar och limiter:

Kommunkoncernen	2017-07-31	2017-06-30	Limit	
Extern upplåning (mnkr)*	37 544	36 972	max	60 000
Extern nettoupplåning (mnkr)	37 525	36 953		
Duration (år)**	2,24	2,32		3,0±1,5
Ränteförfall inom 1 år	38,1%	34,7%	max	65%
Kapitalförfall inom 1 år	17,0%	13,2%	max	65%
Betalningsberedskap (mnkr)	8 064	8 637	min	5 000
Ej säkrade valutaflöden (mnkr)	0	0	max/flöde	1 mnkr
Samlat kreditvärde enligt finanspolicy	17	8	max	2 000
Kreditexponering enligt finanspolicyn (mnkr)	28	14		
Kreditexponering enligt särskilda beslut (mnkr)***	19	19		
Stockholms stad				
Finansiella nettotillgångar (mnkr)	14 550	14 483		
Intern upplåning (mnkr)	9 686	9 736		
Intern utlåning (mnkr)****	68 445	67 748	max	78 721
varav bolagen	61 761	61 173		
varav Fastighetsnämnden	6 636	6 527		
varav borgen för bolagen	48	48		
Externa Garantier och borgensförbindelser övriga (mnkr)	381	381		

* Extern upplåning är till nominellt belopp justerad till säkrad valutakurs.

** Duration beräknas för extern upplåning, se under rubrik Ränterisk.

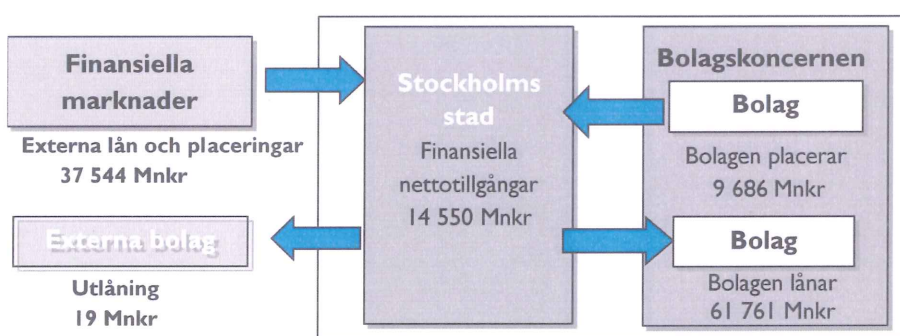
*** Kommunkoncernens särskilda beslut består av mindre utlåningar om 19 mnkr.

**** Maximal ram enligt kommunfullmäktige uppgår till 100 000 mnkr, inom vilken EKV beslutar enskilda limiter.

Kommunkoncernen

Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad (finanspolicyen) fastställdes den 28 november 2016 (Dnr 189-1422/2016) av kommunfullmäktige. Bilaga A till Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad (bilaga A) uppdaterades den 22 mars 2017 (Dnr 189-34/2017) av kommunstyrelsens ekonomiutskott (EKU).

Kommunkoncernens finansiella flöden kan beskrivas enligt nedan figur.

Kreditbetyg för Stockholms stad

Det internationella kreditvärderingsinstitutet Standard & Poor's (S&P) bekräftade den 19 maj 2017 att Stockholms stad har kreditbetyg (rating) AAA/Stable respektive A-1+. Detta innebär att Stockholms stad har fortsatt högsta möjliga långsiktiga och kortsiktiga rating från S&P, vilket ger fördelaktiga räntevillkor för skuldhäntering. Riskkontroll noterar att S&Ps stabila rating utsikt speglar förväntningar om *"fortsatt starka resultatnivåer"* samt att de höga investeringsnivåerna *"kommer att kräva en måttlig grad av lånefinansiering"*. Den fullständiga rapporten från S&P finns att läsa på Stockholms Stads hemsida:

<http://www.stockholm.se/OmStockholm/Budget/Finansiering/Kreditbetyg>

Extern upplåning

Ramen för kommunkoncernens externa upplåning är 60 000 mnkr eller motsvarande i utländsk valuta. Enligt gällande finanspolicy och bilaga A sker skuldförvaltningen i en sammanslagen portfölj. Extern upplåning för juli uppgår till totalt 37 544 mnkr, vilket är en ökning om 572 mnkr sedan juni. Detta härrörs främst till ökat nyttjande av checkräkningskrediten.

Prognosen över kommunkoncernens upplåning baseras på beslutade samt kända flöden. I enlighet med budget och däri beslutade investeringar inom staden och bolagskoncernen ökar lånebehovet framöver enligt nedan graf.

Utfall och prognos över kommunkoncernens externa upplåning (mnkr):

*Extern nettoupplåning och extern upplåning är på ungefär samma nivåer sedan september 2014 då Fortum löste lån till staden.

I prognosen över kommunkoncernens alla in- och utflöden ökar bolagen och nämnderna sina investeringsbehov. Investeringarna består främst av byggnation av fler bostäder och skolor samt infrastruktur i syfte att förbättra framkomligheten i trafiken och staden.

Upplåningen görs i huvudsak genom Stockholms stads marknadsprogram för certifikat och obligationer (KC, ECP, MTN och EMTN). Rambeloppet samt utnyttjat belopp för respektive marknadsprogram redovisas i nedanstående tabell.

(mnkr)	2017-07-31	2017-06-30				
Tillgångar						
Depo/check	0	0				
Övrigt*	19	19				
Totalt	19	19				
Skulder						
Depo/check	936	364				
KC	0	0				
ECP	0	0				
MTN	0	0				
EMTN	28 859	28 859				
EIB	4 749	4 749				
NIB	3 000	3 000				
Övrigt	0	0				
Totalt	37 544	36 972				
Nettoupplåning						
	37 525	36 953				

		Marknadsprogram			Utnyttjad ram		
			Valuta	nominellt		Ram	
Kommuncertifikat	mnSEK	0			12 000		
Euro-Commercial Paper	mnUSD	0			1 500		
Medium Term Note	mnSEK	0			10 000		
Euro Medium Term Note	mnEUR	3 122			8 000		

		Övriga låneprogram			Utnyttjad ram		
			Valuta	nominellt		Ram	
Europeiska Investeringsbanken	mnSEK	4 749			5 700		
Nordiska Investeringsbanken	mnSEK	3 000			3 000		

*) Enligt särskilt beslut i kommunfullmäktige.

Utöver finansiering via marknadsprogrammen görs upplåning från Europeiska Investeringsbanken (EIB) samt Nordiska Investeringsbanken (NIB).

Vid månadsskiftet hade staden inga externa placeringar förutom enligt särskilda beslut i kommunfullmäktige.

Valuta- och räntederivat får användas för att hantera risker i den finansiella verksamheten. Derivat för valuta- och räntesäkring är kopplade till marknadsprogrammen. Per månadsskiftet uppgår derivaten till ett sammanlagt nominellt belopp brutto om oförändrat 12 599 mnkr.

Finansiellt resultat

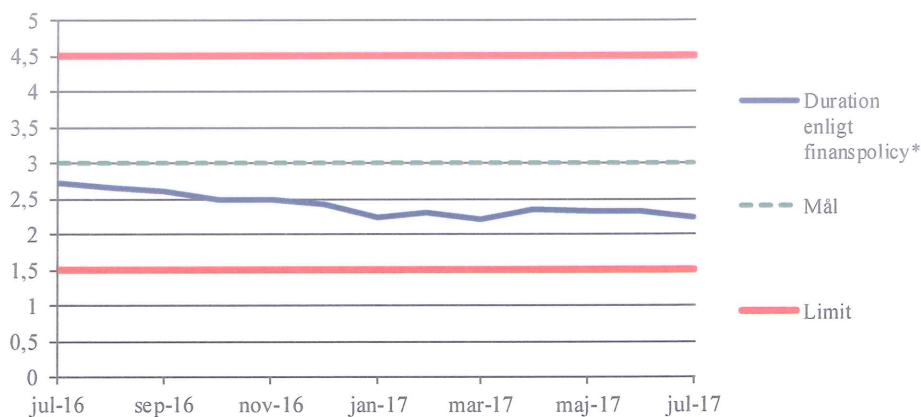
Det finansiella resultatet exklusive utdelning uppgick för kommunkoncernen i juli till ca -40,2 mnkr. Prognosen för helåret 2017 visar på ett finansiellt resultat exklusive utdelning om -489,0 mnkr för kommunkoncernen.

Ränterisk

Duration är ett förfinat mått på genomsnittlig räntebindningstid. Durationen uppgick till 2,24 år per den 31 juli (efter beaktande av räntesäkringar). I enlighet med bilaga A är limit för ränterisk, i form av en målduration för kommunkoncernens externa skuldportfölj 3,0 år med ett avvikelseintervall kring måldurationen på +/- 1,5 år.

Den externa totala skuldportföljen, inklusive placeringar, ska ha en ränteförfallostruktur där maximalt 65 procent får förfalla inom 1 år. Per den 31 juli förföll 38,1 procent av räntorna inom 1 år.

Externa totala skuldportföljens duration (år):

* Avseende durationsmått beräknas duration för total extern skuldportfölj i enlighet med Finanspolicy.

Finansieringsrisk

Kommunkoncernens externa skuldportfölj, ska i möjligaste mån utifrån marknadsförutsättningar vara strukturerad på ett sådant sätt att kapitalförfallen sprids över tiden. Utöver detta innebär Finanspolicyn med Bilaga A att andelen kapitalförfall inom ett år ställs i relation till den totala skuldportföljen. Skuldportföljen ska ha en kapitalförfallostruktur där maximalt 65 procent får förfalla inom ett år. Per den 31 juli förföll 17,0 procent av kapitalet inom ett år.

Enligt bilaga A till Finanspolicyn ska en löptid om maximalt 10 år gälla vid upplåning i den externa skuldportföljen. Förfalloprofil för extern skuldportfölj framgår i nedan diagram.

Extern upplåning förfalloprofil (år)

Likviditetsrisk

För att säkerställa upplåning, när annan finansiering inte är möjlig, ska kommunkoncernen alltid ha tillgång till en betalningsberedskap på minst 5 000 mnkr enligt bilaga A. Denna betalningsberedskap ska enligt finanspolicyn vara i form av tillgängliga likvida medel. Kommunkoncernen har en checkräkningskredit om 4 000 mnkr samt en kreditfacilitet om 5 000 mnkr. Total betalningsberedskap uppgår per den 31 juli till 8 064 mnkr.

Betalningsberedskap (mnkr):

2017-07-31	Limit	Saldo	Tillgängligt
Bekräftat kreditlöfte	5 000	0	5 000
Checkräkningskredit	4 000	-936	3 064
Kontoplacering	-	0	0
Totalt	9 000	-936	8 064

Valutarisk

Lån och placeringar ska enligt finanspolicyn valutasäkras till 100 procent. Samtliga lån och placeringar inom kommunkoncernen är valutasäkrade. Enligt finanspolicyn bör kontrakterade flöden i utländsk valuta för staden, Stockholms Stadshus AB samt för respektive dotterbolag och underkoncern inom kommunkoncernen som uppgår till ett större belopp än motsvarande 1 mnkr valutakurssäkras. Under månaden har inga osäkrade flöden rapporterats.

Kreditrisk

Kreditrisken definieras som summan av exponeringar i placeringar och derivat. Exponeringen i placeringar definieras som placeringarnas nominella belopp inklusive upplupen ränta. Exponeringen i derivat definieras som derivatkontraktens sammanlagda marknadsvärde. Kreditrisken delas upp i två delar. Dels totalt för hela portföljen där den totala exponeringen anges som ett samlat kreditvärde och dels per motpart eller instrument vilket anges i kronor.

I kreditvärdet tas hänsyn till motpartens eller instrumentets kreditvärdighet samt återstående löptid på kontraktet eller placeringen. Enligt bilaga A uppgår limiten för maximalt tillåtet kreditvärde till 2 000. De av kommunfullmäktige särskilt beslutade placeringar ingår inte i beräkningen av kreditvärdet.

Måttet på den totala kreditexponeringen kompletteras med en begränsning per motpart eller instrument för att diversifiera risken. Maximal kreditexponering per motpart eller instrument anges i

kronor. Motparten eller instrumentet ska innehå en kreditbedömning, rating, av Standard & Poor's eller Moody's. Det lägre betyget ska väljas om de två ratinginstituten har olika betygsnivåer. Den lägsta tillåtna rating vid kreditexponering är BBB+.

Kreditvärde enligt finanspolicy:

Rating S&P /Moody's	Kreditvärde	Limit
AAA / Aaa	0	
AA+ / Aa1	0	
AA/ Aa2	0	
AA- / Aa3	0	
A+ / A1	0	
A / A2	17	
A- / A3	0	
BBB+ / Baa1	0	
Totalt kreditvärde	17	2000

Kreditexponeringen är fördelad på placeringar genomförda i enlighet med finanspolicyn samt därutöver genomförda efter särskilda beslut.

Kreditexponering enligt finanspolicy:

Rating S&P / Moody's	Belopp (mnkr)	Maxbelopp per motpart	Rating S&P / Moody's	Belopp (mnkr)	Maxbelopp per motpart
<u>Placering längre än 6 mån</u>			<u>Placering kortare än 6 mån</u>		
Svenska staten	0	Obegränsat	Svenska staten	0	Obegränsat
AAA / Aaa	0	4 000	A-1 / P-1	0	4 000
AA- / Aa3	0	2 500			
A- / A3	28	1 000			
BBB+ / Baa1	0	500	A-2 / P-2	0	2 500
Totalt	28			0	
Rating S&P / Moody's	Belopp (mnkr)				
Svenska staten	0				
AAA / Aaa	0				
AA- / Aa3	0				
A- / A3	0				
BBB+ / Baa1					
Övriga	19				
Totalt	19				
Total kreditexponering				47	

Operativa risker

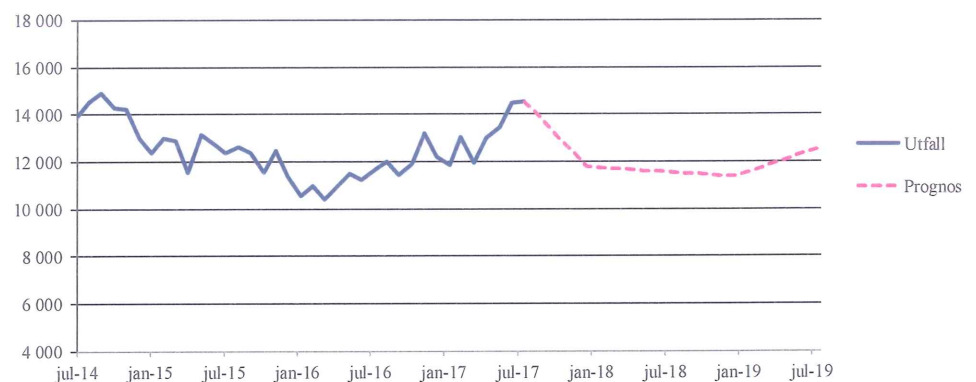
Enligt finanspolicyn ska förluster överstigande 100 000 kronor rapporteras till kommunstyrelsen. För den aktuella rapportmånaden finns inga förluster att rapportera.

Stockholms stad

Finansiella nettotillgångar

Stockholms stads finansiella nettotillgångar uppgick till 14 550 mnkr per den 31 juli, vilket är en ökning om 66 mnkr sedan juni.

Finansiella nettotillgångar (mnkr):

Finansiellt resultat

Det finansiella resultatet exklusive utdelning uppgick för Stockholms stad till 15,8 mnkr under juli. Prognosen för helåret 2017 visar på ett finansiellt resultat exklusive utdelning för Stockholms stad om 132 mnkr. Det budgeterade finansiella resultatet exklusive utdelning för helåret 2017 är 46,0 mnkr.

Ränterisk

Durationen på Stockholms stads totala externa skuldportfölj var per den 31 juli 2,24 år. Stadens ränterisk motsvarar risken i kommunkoncernens externa skuldportfölj.

Garantier och borgensförbindelser

Alla borgen och garantier, med undantag för pensionsutfästelser enligt bilaga A, som tecknas av staden ska beslutas av kommunfullmäktige. En årlig uppdatering av pensionsutfästelser, såsom nyintjäning, livslängdsantaganden, ränta, etc., får höja beloppet för stadens borgen. Ökade borgensåtaganden för pensionsutfästelser anmäls till kommunstyrelsen.

I tabellen nedan redovisas stadens åtaganden som uppgår till totalt 428 mnkr, vilket är oförändrat sedan föregående månad.

Garantier och borgen (mnkr):

	2017-07-31	2017-06-30
Koncernbolag		
Borgen för bolagens pensionsåtaganden	48	48
Summa borgen för koncernbolag	48	48
Övriga privata och juridiska personer		
Stockholms Stadsmission	75	75
Stiftelsen Stockholms Studentbostäder	64	64
Syvab	170	170
Övriga	17	17
Summa borgen för lån	326	326
Kommunalt förlustansvar	1	1
Pensionsutfästelser för stiftelser m.m.	54	54
Summa övriga privata och juridiska personer	381	381
Summa garantier och borgen	428	428

Stockholms stads bolag och slutna redovisningsenheter

Finansiella limiter för utlåning och borgensåtagande
Stockholms stad har rätt att lämna lån och teckna borgen för stadens bolag samt lämna lån till stadens slutna redovisningsenheter intill ett belopp om totalt 100 000 mnkr. Varje bolag och slutna redovisningsenhets ram fastställs av kommunstyrelsens ekonomiutskott utifrån respektive bolag och slutna redovisningsenhets investeringsbudget och finansieringsplan. Enligt bilaga A uppgår den totala ramen för bolagen och slutna redovisningsenheter för närvarande till 78 721 mnkr.

Snitträntan för kommunkoncernens upplåning för juli var 0,92 procent. Inlåningsräntan på bolagens placeringar var under månaden 0,72 procent och utlåningsräntan för stadens utlåning till bolagen var 1,17 procent.

Utlåning till och borgensåtagande för bolagen samt utlåning till slutna redovisningsenhet inom kommunkoncernen (mnkr):

	Utlåning 2017-07-31	Utlåning 2017-06-30	Borgen 2017-07-31	Limit *) 2017-07-31	Utnyttjat 2017-07-31
AB Familjebostäder	4 879	4 870	1	6 500	75%
AB Stockholms hem	10 943	10 857	0	11 600	94%
AB Stokab	396	430	3	1 000	40%
AB Svenska Bostäder	10 642	10 480	2	11 700	91%
Micasa Fastigheter i Stockholm AB	6 339	6 303	3	7 200	88%
S:t Erik Livförsäkrings AB	0	0	1	2	65%
S:t Erik Markutveckling AB	2 559	2 538	2	3 400	75%
Skolfastigheter i Stockholm AB	12 691	12 332	3	14 300	89%
Stockholm Business Region AB	0	0	5	6	82%
Stockholm Globe Arena Fastigheter AB	0	0	1	2	66%
Stockholm Vatten och Avfall AB	9 273	9 258	7	11 000	84%
Stockholms Hamn AB	3 222	3 271	5	3 800	85%
Stockholms Stads Bostadsförmedling AB	0	0	3	3	92%
Stockholms Stads Parkerings AB	817	834	4	1 000	82%
Stockholms Stadsteater AB	0	0	0	0	0%
Stockholms Stadshus AB	0	0	7	8	91%
Totalt för bolagen	61 761	61 173	48	71 521	86%
Fastighetskontoret	6 636	6 527		7 200	92%
Kvarstående utrymme				21 279	
TOTALT	68 397	67 700	48	100 000	68%

*) Avser gällande ramar för utlåning och borgensåtagande för stadens bolag samt utlåning till slutna redovisningsenheter per innevarande månad.

Inlåning från bolagen inom kommunkoncernen (mnkr):

	Inlåning 2017-07-31	Inlåning 2017-06-30
Stockholms Stadshus AB	9 076	9 112
St Erik Försäkrings AB**	368	370
St Erik Livförsäkring AB	29	34
Stiftelsen Hotellhem i Stockholm	24	13
Stockholms Business Region AB	104	121
Stockholms Stads Bostadsförmedling AB	83	84
Kaplansbacken AB	1	1
Svenska Teknologiföreningen	1	1
Totalt för bolagen	9 686	9 736

****) Inkluderar en revers om 230 mnkr.****Bilagor**

1. Marknadskommentarer

Sammanfattning

Den amerikanska arbetsmarknaden fortsätter visa styrka med låg arbetslöshet och överraskande många nyskapade jobb. I juni höjde FED räntan för andra gången i år och en tredje höjning väntas komma innan årsskiftet.

Bank of Canada tog efter FED och höjde även sin styrränta i juli. Fler åtstramningar väntas komma.

Kinas ekonomi växte starkare än väntat och exporten stod för en betydande del.

Den europeiska centralbanken lämnade både styrräntan och obligationsköpsprogrammet oförändrat i juli. Nu väntar marknadens aktörer på om ECB ska börja trappa ned obligationsköpsprogrammet eller inte. Besked väntas komma till hösten.

Tillväxten i Europa fortsätter att förbättras och det är inte bara Tyskland som levererar. Även länder som Frankrike, Spanien och Italien visar på styrka i ekonomin. Arbetslösheten i Euroområdet sjönk i juni.

Sveriges BNP-tillväxt kom in högre än väntat för kvartal två. Den svenska arbetsmarknaden går urstart och företag finner allt svårare att finna kvalificerad arbetskraft.

Internationellt

- Stark arbetsmarknad i USA
- Bank of Canada höjer styrräntan
- Kinas tillväxt högre än väntat

Jobbtillväxten i USA fortsätter öka i överraskande hög takt. I juli ökade antalet nyskapade jobb utanför jordbrukssektorn med 209 000st, väntat var 180 000st. Det betyder att uppgången ligger på hela 115 procent över vad som krävs för att hålla jämna steg med befolkningstillväxten.

Arbetslösheten sjönk samtidigt till 4,3 procent i juli från 4,3 procent i juni. Sysselsättningen väntas matta av något på grund av att arbetsmarknaden närmar sig full kapacitet och företagen har allt större svårigheter att finna kvalificerad arbetskraft. Den starka arbetsmarknaden väntas dock bestå ett tag framöver och den amerikanska centralbanken, FED, ser ut att höja styrräntan en tredje och sista gång för i år, trots att inflationen inte riktigt är i mål. FED höjde styrräntan med 0,25 procentenheter till 1,25 procent i juni och nu väntar sig 50 procent av bedömarna en tredje höjning i år, men inte förrän i december.

Bank of Canada beslutade i juli att följa den amerikanska centralbanken och höjde sin styrränta till 0,75 procent från 0,5 procent. Den kanadensiska styrräntan har en tendens att följa den amerikanska och de kan komma att strama åt sin penningpolitik ytterligare framöver.

Kinas ekonomi växte något mer än väntat under andra kvartalet. Tillväxten var 6,9 procent under årets andra kvartal jämfört med samma kvartal året innan. Uppgången härleds bland annat till en stark export.

Europa

- ECB lämnar styrräntan oförändrad
- Eurozonen visar fortsatt tillväxtstyrka

➤ **Lägre arbetslöshet för EMU**

Den europeiska centralbanken, ECB, lämnade som väntat styrräntan samt obligationsköpsprogrammet oförändrade i juli, men menade att den ekonomiska utvecklingen i Europa är på väg åt rätt håll. Samtidigt sa ECB-chefen, Mario Draghi, att de inte ser tillräckliga tecken på vare sig stigande priser eller löner. Under hösten kommer sannolikt besked om huruvida ECB ska börja trappa ner obligationsköpsprogrammet eller inte. Marknadens reaktioner återspeglade i hög grad den positiva ekonomiska utvecklingen framför bristande inflation och efter presskonferensen stärktes euron mot dollarn och ligger nu på den högsta nivån på två år.

Euroområdet visar på fortsatt tillväxtsstyrka och det går inte bara bra för Tyskland utan även för Frankrike, Spanien och Italien. Arbetslösheten i eurozonen sjönk till 9,1 procent i juni, jämfört med 9,2 procent i maj.

Sverige

- Svensk ekonomi levererar
- Stark arbetsmarknad
- Svenska börsen ned i juli

Svensk ekonomi går som tåget och överraskade med en urstark tillväxtsiffra för andra kvartalet. Svensk BNP steg med 1,7 procent jämfört med föregående kvartal och med 4 procent på årsbasis. Det var dels hushållens konsumtion som drev upp tillväxten men det var framförallt oväntat många investeringar i flera branscher. Konjunkturinstitutet, KI, skruvade efter det upp tillväxtprognosen ytterligare och

myndigheten menar att den svenska ekonomin kommer växa med 3 procent i år, jämfört med tidigare prognos om 2,5 procent.

Enligt KI-barometern går även arbetsmarknaden på högvarv och den visade på stor optimism från företagen. Andelen företag som väntas öka antalet anställda är nära rekordnivåer. Samtidigt visade barometern även att det råder arbetskraftsbrist inom svenskt näringsliv. För juni månad sjönk den säsongsrensade arbetslösheten till 6,6 procent i juni från 6,7 procent i maj.

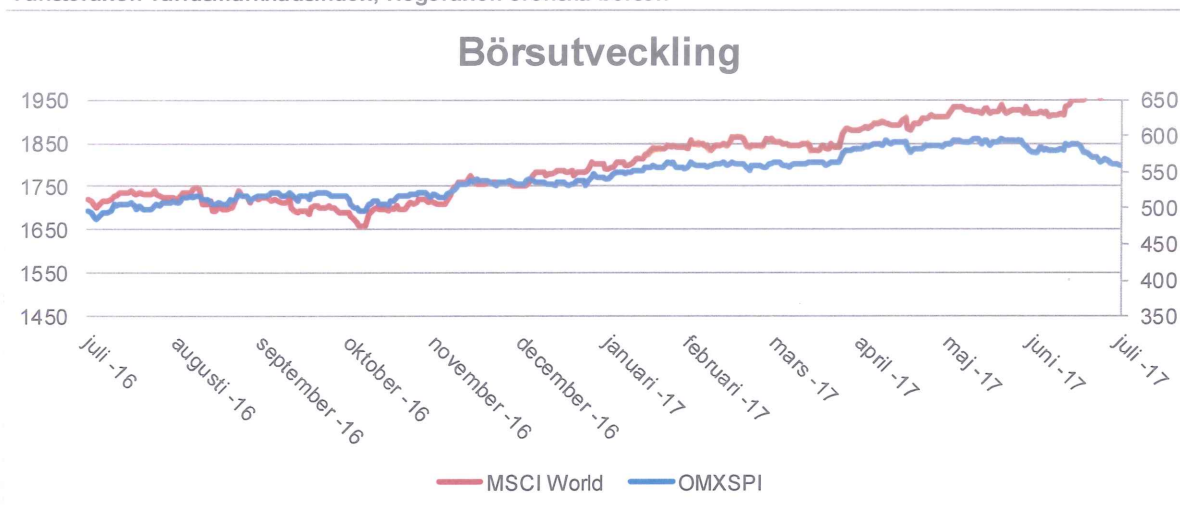
Inflationen överträffade både marknadens och riksbankens förväntningar efter två månader med oväntat starka utfall och steg med 0,1 procent i juni jämfört med föregående månad. KPI-inflationen blev 1,7 procent och inflationsmättet KPIF (inflation med fast ränta) var upp 1,9 procent i årstakt. Marknadens förväntningar låg på en årstakt om 1,6 procent. Det var bland annat paketresor som bidrog till ökningen.

Den svenska börsen backade hela 3 procent i juli och är därmed upp 4,7 procent sedan årsskiftet. Världsmarknadsindex steg däremot med 2,3 procent i juli och är upp 12 procent sedan årsskiftet.

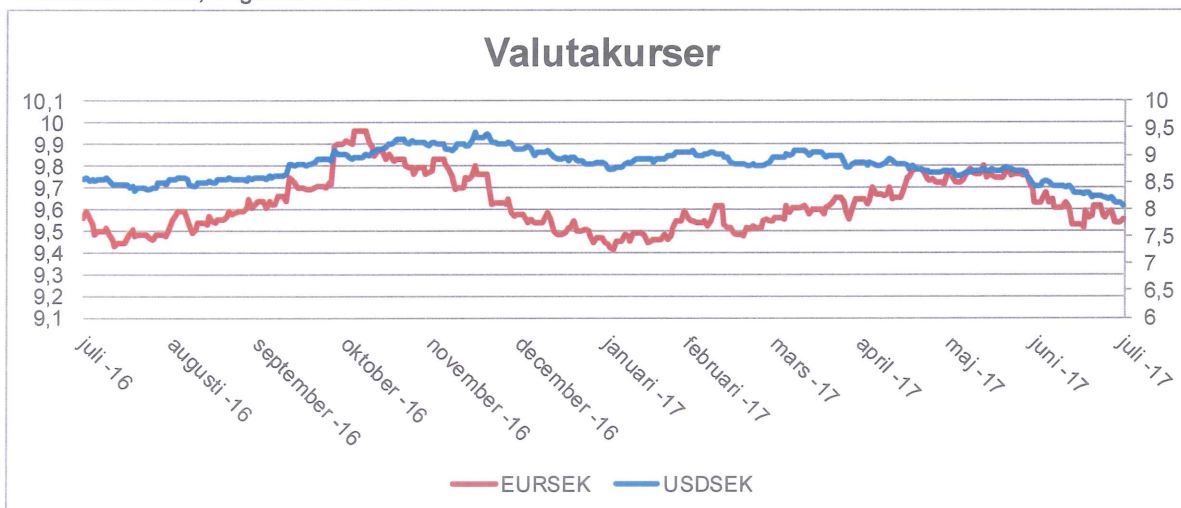
En euro kostade i slutet av juli 9,55 kr och har stärkts med 0,82 procent mot kronan sedan föregående månad. Sedan årsskiftet har kronan stärkts mot euron med drygt 0,20 procent. Kronan har stärkts med 4,32 procent mot dollarn under juli och med 11,40 procent sedan årsskiftet. En US-dollar kostade i slutet av månaden 8,07 kr

Vänsteraxel: världsmarknadsindex, Högeraxel: svenska börsen

Vänsteraxel: euro, Högeraxel: US-dollar

Vänsteraxel: 10-årsränta, Högeraxel: 2-årsränta

